

Srednjoročni plan rada Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta BiH za period od 2026. do 2028. godine

a) OPISNI DIO:

1) Strateški okvir institucije

(Kratak opis ključnih dokumenata u vezi sektora i rada institucija kojima se direktno ili indirektno određuju strateški pravci razvoja sektora, ograničenja, rokovi, ključni događaji i ciljevi)

Prioriteti za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2016 - 2026, kao jedini strateški dokument u kome su predstavljene glavne mjere i aktivnosti koje treba da se provedu u BiH kako bi se osnažio razvoj visokog obrazovanja i ostvarila njegova puna uključenost u Evropski prostor visokog obrazovanja, daju smjernice Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH (u daljem tekstu: Agencija) u dijelu koji se odnosi na osiguranje kvaliteta. Strateškim okvirom institucija BiH do 2030. godine Agencija će svoje zadatke izvršavati kroz realizaciju strateškog cilja Društvo jednakih mogućnosti, unutar kojeg je jedan od prioriteta Unaprijediti politike iz oblasti obrazovanja.

Srednjoročni cilj, koji proizilazi iz strateškog cilja razvoj ljudskih resursa je: Unaprjeđenje politika, izvršenje međunarodnih obaveza i razvoj kvaliteta u oblasti obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Srednjoročni plan rada Agencije predstavlja okvir kojim su propisani prioriteti, srednjoročni ciljevi i potrebni resursi za izvršenje poslova iz nadležnosti Agencije, te daje viziju ključnih elemenata rada i djelovanja Agencije u narednom trogodišnjem periodu.

Mandat:

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta osnovana je Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini kao samostalna upravna organizacija sa sjedištem u Banjaluci.

Ovim Okvirnim zakonom utvrđuje se organizacija visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, odgovornost nadležnih obrazovnih vlasti u oblasti visokog obrazovanja, ustanovljavaju tijela za provođenje zakona i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, te način obezbjeđivanja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja.

Okvirni zakon o visokom obrazovanju u BiH je članovima 47. do 52. propisao nadležnosti i osnove za rad Agencije. Međutim, rad Agencije bitno određuju i zakonski i podzakonski akti na nivou BiH kojima se uređuju organizacija, nadležnosti i rad institucija Bosne i Hercegovine. Budući da visoko obrazovanje u izvornoj ustavnoj nadležnosti u BiH pripada entitetu Republika Srpska, kantonima i Brčko distriktu BiH, pravni okvir za rad Agencije čine i zakoni o visokom obrazovanju Republike Srpske, kantona i Brčko distrikta, te pripadajući podzakonski propisi koje donose nadležna ministarstva obrazovanja (nadležne obrazovne vlasti).

Članovima 48. 49. i 50. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH utvrđene su sljedeće nadležnosti Agencije:

- utvrđivanje jasnih, transparentnih i pristupačnih kriterijuma za akreditaciju visokoškolskih ustanova i donošenje normi kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja;
- utvrđivanje kriterijuma za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova;
- davanje preporuka o kriterijumima i standardima ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH za osnivanje i zatvaranje visokoškolskih ustanova, te za prestrukturisanje studijskih programa;
- davanje preporuka o kriterijumima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa;
- davanje preporuke o najnižim školarinama za sve studente na akreditovanim visokoškolskim ustanovama u cilju usklađivanja najnižih školarina na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;
- davanje savjeta o politici rada i razvoja ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH;
- davanje savjeta i informacija o pitanjima iz svoje nadležnosti zainteresovanim strankama;
- utvrđivanje standarda kvaliteta, analizu kvaliteta, davanje preporuka za otklanjanje nedostataka kvaliteta studija i visokoškolskih ustanova;
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama za kvalitet u visokom obrazovanju;
- predlaganje opštih smjernica i kriterijuma na osnovu kojih se iz budžeta institucija BiH mogu dodjeljivati sredstva visokoškolskim ustanovama za naučnoistraživački rad;
- donošenje pravilnika i drugih akata iz svoje nadležnosti.

U oblasti akreditacije, Agencija je nadležna za:

- spisivanje javnog konkursa za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa (u daljem tekstu: stručnjaci);
- osnivanje komisija za utvrđivanje liste stručnjaka koji udovoljavaju kriterijumima iz člana 48. alineja 2. OZVO-a. Komisija ima pet članova, a čini ga po jedan predstavnik: Rektorske konferencije, jednog kantonalnog ministarstva, ministarstva Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, te predstavnik Agencije;

- Ostavljanje utvrđene liste stručnjaka na usvajanje svim ministarstvima obrazovanja u Bosni i Hercegovini i nadležnom odjelu Brčko Distrikta BiH;
- Imenovanje komisije stručnjaka, na osnovu prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti u pogledu izbora stručnjaka s utvrđene liste stručnjaka;
- Davanje preporuke nadležnim obrazovnim vlastima o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, na osnovu mišljenja komisije stručnjaka;
- Postupak i rješenje o akreditaciji i licenciranju visokoškolskih ustanova koje donose ministarstvo Republike Srpske, kantonalna ministarstva i Brčko Distrikt BiH, u skladu s članom 48. alineja 1. OZVO-a;
- Ocjenjivanje usklađenosti rješenja o akreditaciji s normama i kriterijumima iz člana 48. alineja 1. OZVO-a i, u slučaju utvrđene neusklađenosti, davanje preporuke Upravnom odboru za preduzimanje daljih mjera, sve do mjere poništenja rješenja o akreditaciji. Žalbu na rješenje o poništenju rješenja o akreditaciji nadležne obrazovne vlasti podnose Upravnom odboru Agencije;
- Vođenje Državnog registra akreditovanih visokoškolskih ustanova;
- Stalnu dostupnost na svojoj internetskoj stranici liste akreditovanih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i njeno objavljivanje najmanje jednom godišnje u „Službenom glasniku BiH“, a najmanje dva puta godišnje u trima visokotiražnim dnevnim novinama.

Članom 50. Okvirnog zakona, Agenciji je dato zakonsko ovlaštenje da donosi uputstvo o obliku i sadržaju diplome i dodatka diplome koje izdaju akreditovane visokoškolske ustanove

Misija:

Stalni razvoj i unapređenje kvaliteta i utvrđenih standarda kvaliteta visokog obrazovanja u BiH, u skladu sa najboljim evropskim i svjetskim praksama.

Vizija:

Visoko obrazovanje je kompatibilno sa evropskim standardima i prepoznatljivo u međunarodnom kontekstu, a Agencija je priznata u evropskom prostoru visokog obrazovanja.

3) Učesnici i partneri

(Kratak opis institucija na koje su delegirane nadležnosti, opis drugih ključnih partnera)

Agencija ima dobre odnose sa svim nadležnim ministarstvima i institucijama nadležnim za obrazovanje na svim nivoima. Agencija intezivno saraduje sa Ministarstvom civilnih poslova BiH. Značajna je uključenost Agencije u rad Konferencije ministara obrazovanja BiH (članstvo bez prava odlučivanja) i Rektorskoj konferenciji BiH.

Kada su u pitanju nadležne obrazovne vlasti, Agencija saraduje sa Ministarstvom za naučnotehnoški razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Republike Srpske, Agencijom za akreditaciju visokoškolskih ustanova Reublike Srpske, 10 kantonalnih ministarstava obrazovanja i Odjeljenjem za obrazovanje Brčko Distrikta BiH.

Agencija ima uspostavljenu saradnju sa visokoškolskim ustanovama u smislu razmjene informacija, podataka, konsultacija u izradi dokumenata Agencije i drugih aktivnosti od zajedničkog interesa. Kako prostor za unaprjeđenje saradnje postoji, Agencija će i dalje aktivno saradivati sa visokoškolskim ustanovama u okviru svojih nadležnosti. Agencija je od samog osnivanja imala intezivnu međunarodnu saradnju.

4) Osnovna programska opredjeljenja

Opis ciljeva programa, programa, programskih aktivnosti za trogodišnji period (glavna usredotočenost institucije u naredne tri godine)

Srednjoročni cilj povezan je i izveden iz strateških ciljeva koji su utvrđeni Strateškim okvirom institucija Bosne i Hercegovine do 2030. godine i Srednjoročnim programom rada Savjeta ministara Bosne i Hercegovine. Doprinos Agencije u realizaciji srednjoročnog cilja ostvaruje se kroz realizaciju specifičnog cilja Agencije, koji je određen na osnovu utvrđene zakonske nadležnosti, vizije i misije Agencije. Kao instrument za realizaciju ciljeva utvrđen je jedan program unutar kojeg su definisani projekti koji predstavljaju skup kompatibilnih aktivnosti koje vode ka ostvarenju zajedničkog cilja.

Srednjoročni cilj Agencije proizlaze iz njezine misije, vizije i nadležnosti. Srednjoročni cilj Agencije za period 2026- 2028.godine je: Unapređenje politika, izvršenje međunarodnih obaveza i razvoj kvaliteta u oblasti obrazovanja u Bosni i Hercegovini, kompatibilan je sa komplementarnim reformskim politikama u sektoru obrazovanja, dostignutim stupnjem razvoja Agencije i konsolidovan na nivou više institucija koje doprinose istom strateškom cilju. Srednjoročni cilj definisan je od strane Direkcije za ekonomsko planiranje Savjeta ministara BiH i konsolidovan na nivou svih institucija iz oblasti obrazovanja na nivou BiH koje doprinose istom strateškom cilju. Polazeći od utvrđenog srednjoročnog cilja, Agencija je definisala specifični cilj: Jačanje osiguranja kvaliteta i stalni razvoj visook obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Specifični cilj se odnosi na razvoj visokog obrazovanja i jačanje osiguranja kvaliteta u okviru nadležnosti i doprinosa Agencije u Bosni i Hercegovini.

Kao instrument za realizaciju ciljeva utvrđen je program: Provođenje aktivnosti razvoja visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju unutar kojeg je definisan projekt koji predstavlja skup kompatibilnih aktivnosti koji vode ka ostvarenju zajedničkog cilja, a to je: Provođenje akreditacija, tematskih analiza, davanje savjeta i preporuka i usklađivanje sa evropskim standardima za osiguranje kvaliteta (ESG)

5) Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva
Predviđeni izvori finansiranja (budžet, vanbudžetska sredstva)
Za realizaciju predviđenog programa i pripadajućih projekata, a u svrhu ostvarivanja postavljenog srednjoročnog i specifičnog cilja definisanih ovim Srednjoročnim planom za period od 2026. do 2028. godine planirano je ukupno 5.052.000 KM. iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH.
Jačanje organizacionih kapaciteta potrebnih za izvršenje plana
U Agenciji je trenutno zaposlen 22 izvršioaca, u odnosu na 35 predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. U predstojećem trogodišnjem periodu iskazali smo potrebu za zapošljavanjem osam novih izvršilaca – državnih službenika. Takođe, određeni dio sredstava je planiran za održavanje i unapređenje tehničkih resursa, kao i kapitalna ulaganja.
6) Okvir za praćenje provođenja plana
Definisanje ključnih pokazatelja
Prilikom definisanja Srednjoročnog plana rada Agencije, postavljena je jasna hijerarhija ciljeva i programa i projekata. U skladu sa hijerarhijom, definisani su ključni pokazatelji koji omogućavaju mjerenje napretka u ostvarivanju rezultata, i to: <ul style="list-style-type: none"> • pokazatelji • polazna vrijednost • ciljane vrijednosti U okviru Srednjoročnog plana rada Agencije mjerimo postizanje rezultata na nivou projekata, programa i ciljeva. Indikatori vezani za projekte su najčešće kvantitativni i defisani su na godišnjem nivou, a sam projekt je pod potpunom odgovornošću Agencije. Indikator vezano za program su pokazatelji učinka, mjere direktne beneficije programa za direktne korisnike. Na vrhu hijerarhije rezultata se nalaze pokazatelji uspjeha koji identifikuju dugoročne i srednjoročne rezultate definisane specifičnim i srednjoročnim ciljem. Jako je važno napomenuti da na ostvarivanje ciljeva na ovom nivou utiče više aktera i faktora, tako da je često teško da se utvrdi doprinos
Metode za prikupljanje informacija o pokazateljima
Monitoring će se provoditi kontinuirano kroz razdoblje za koje je Srednjoročni plan Agencije izrađen. Monitoringom će se vršiti kontrola postignutog u odnosu na očekivanja (utvrđuje se jesu li i u kojoj mjeri ostvareni oček
Osnovni zaključci prethodnog izvještaja o provođenju plana rada
U izvještajnom periodu Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH ostvarila je značajan napredak u realizaciji aktivnosti planiranih Programom rada za 2024. godinu, posebno u segmentima unapređenja sistema osiguranja kvaliteta i ispunjavanja uslova za podnošenje aplikacije za punopravno članstvo u Evropskoj asocijaciji za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA). Kao ključni strateški iskorak, izrađen je i usvojen Akcioni plan unapređenja osiguranja kvaliteta u Bosni i Hercegovini za period 2024–2025. godine, kojim su definisane prioritete aktivnosti usmjerene na dostizanje punog stepena usklađenosti sa Evropskim standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta (ESG). Dokument su usvojili Upravni odbor Agencije i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, čime je osigurana institucionalna i politička podrška realizaciji ovog strateškog cilja. Tokom 2024. godine intenzivirane su aktivnosti u oblasti institucionalne i programske akreditacije. Imenovano je 15 komisija stručnjaka, izdato 15 preporuka o akreditaciji, izvršeno 12 ocjena usklađenosti rješenja o akreditaciji te realizovano 19 upisa u Državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova. Zaključno sa 31.12.2024. godine u Registar je upisano ukupno 40 visokoškolskih ustanova i 131 studijski program, što potvrđuje kontinuitet i stabilnost procesa akreditacije u Bosni i Hercegovini. U cilju daljeg unapređenja regulatornog i proceduralnog okvira, doneseni su i izmijenjeni relevantni podzakonski akti, uključujući propise o vođenju Državnog registra, imenovanju komisija stručnjaka, žalbenim

Obrazac 1: PREGLED MJERA I VEZA SA STRATEŠKIM OKVIROM

Tabela 1. Pregled mjera i povezanih elemenata preuzetih iz SPRVM, odnosno relevantnih strateških dokumenata

R.b.	Strateški cilj:	Društvo jednakih mogućnosti												
R.b.	Prioritet:	Unaprijediti politike iz oblasti obrazovanja												
R.b.	MJERA	Veza sa strateškim dokumentom	Pokazatelj (jedinica mjere)	Početna vrijednost pokazatelja	Ciljane vrijednosti pokazatelja				Programska aktivnost/projekat u okviru koje se planiraju sredstva za provođenje mjere /	Izvor finansiranja za realizaciju mjere ukupno za period od n+1 do n+3 (označiti izvor bez kvantifikacije)				
				2025	2026	2027	2028	Budžet		Kredit	Donacija / grant	Ostali izvori	n/a***	
1	Uspostaviti preduvjete i provesti učinkovit, transparentan i pristupačan proces akreditiranja za studijske programe visokog obrazovanja utemeljen na realnoj procjeni troškova i korist	Prioriteti za razvoj visokog obrazovanja u BiH 2016 -2026	Procenat provedenih postupaka re/akreditacije u odnosu na broj zahtjeva	70%	75%	80%	85%	Provođenje aktivnosti razvoja visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju (1428600)	x					
2	Ocijeniti utjecaj prvog kruga institucionalne akreditacije VŠU u BiH na kvalitet, relevantnost i učinkovitost. Osigurati analize u područja visokog obrazovanja koje će izrađivati HEA i nadležne obrazovne vlasti na temelju stečenih iskustava o procesu akreditacije kako bi se strateški pristupi zasnivali na relevantnim informacijama		Broj realizovanih analiza	4	4	4	4		x					
3	Preporučiti obrazovnim vlastima razmatranje opcije uvođenja obavezne periodične akreditacije, pojasniti posljedice nedodjeljivanja akreditacije.		Realizovane aktivnosti sa zainteresovanim stranama	5	6	6	6		x					
4	Analizirati važeće zakonodavstvo sa aspekta usaglašenosti odredbi o postupku akreditacije sa zahtjevima Evropskih standarda i smjernica za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG).		Izvršena evaluacija Agencije u skladu sa ESG	1	1	1	1		x					